

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC LUẬT TP. HỒ CHÍ MINH
THÔNG TIN VỀ NHỮNG ĐÓNG GÓP MỚI CỦA LUẬN ÁN

Tên đề tài: Quyền hưởng dụng trong pháp luật dân sự Việt Nam

Chuyên ngành: Luật Dân sự và Tố tụng Dân sự

Mã số: 9380103

Họ và tên nghiên cứu sinh: Nguyễn Nhật Thanh

Họ và tên người hướng dẫn: GS.TS Đỗ Văn Đại

Cơ sở đào tạo: Trường Đại học Luật TP. Hồ Chí Minh

NHỮNG ĐÓNG GÓP MỚI CỦA LUẬN ÁN

Luận án là một công trình nghiên cứu chuyên sâu về quyền hưởng dụng trong pháp luật dân sự Việt Nam. Kết quả nghiên cứu của Luận án góp phần hoàn thiện một cách có hệ thống cơ sở lý luận về quyền hưởng dụng. Luận án đã bám sát vào mục tiêu và nhiệm vụ nghiên cứu, chú trọng đến đối tượng và phạm vi nghiên cứu, tuân thủ và kết hợp hài hòa các phương pháp nghiên cứu nên những vấn đề lý luận, pháp luật và thực tiễn giải quyết tranh chấp ở Việt Nam liên quan đến quyền hưởng dụng lần lượt được đặt ra và giải quyết thấu đáo. Luận án cũng đã tìm kiếm đến những quy định của pháp luật ở Việt Nam qua các thời kỳ trước đây, tham khảo pháp luật nước ngoài để đưa ra những ý kiến đánh giá, so sánh cũng như xây dựng những giải pháp hoàn thiện cho phù hợp với điều kiện, hoàn cảnh, pháp luật ở Việt Nam hiện nay. So sánh với mục tiêu đặt ra, Luận án đã phân tích và giải quyết các vấn đề bất cập hoặc chưa hoàn thiện của quyền hưởng dụng ảnh hưởng đến sự phát triển của quyền hưởng dụng tại Việt Nam. Những đóng góp mới quan trọng của Luận án cụ thể như sau:

Thứ nhất, nghiên cứu hệ thống cơ sở lý luận, lý thuyết về quyền đối với tài sản (vật quyền) và quyền hưởng dụng. Nêu lên được bản chất chất, đặc điểm, nguyên tắc và ý nghĩa của chế định quyền hưởng dụng làm cơ sở nền tảng cho những kiến nghị, hoàn thiện quyền hưởng dụng theo mục tiêu làm quyền hưởng dụng phát triển nhưng phải trong giới hạn phù hợp với bản chất của quyền hưởng dụng.

Thứ hai, từ những đặc trưng của quyền hưởng dụng, Luận án đã nghiên cứu những yêu cầu đặc trưng trong chủ thể và đối tượng của quyền hưởng dụng đặt trong mối quan hệ

tương quan với quyền của chủ sở hữu, quyền của người thuê, mượn tài sản và yêu cầu đặc trưng đối với tài sản đặc thù được điều chỉnh bởi pháp luật chuyên ngành như quyền sử dụng đất, nhà ở... Từ đó, Luận án đưa ra những kiến nghị, đề xuất hoàn thiện quyền hưởng dụng theo hướng giúp quyền hưởng dụng có tính tương đồng trong hệ thống pháp luật và tạo nền tảng cho sự phát triển.

Thứ ba, Luận án cũng đã tập trung nghiên cứu về nội dung của quyền hưởng dụng bao gồm: quyền của người hưởng dụng; nghĩa vụ của người hưởng dụng; quyền và nghĩa vụ của chủ sở hữu; và chấm dứt quyền hưởng dụng một cách chi tiết cụ thể. Nội dung này sẽ góp phần quan trọng trong việc nghiên cứu các vấn đề liên quan đến việc xác lập, thực hiện quyền hưởng dụng; các mối quan hệ giữa chủ sở hữu, người hưởng dụng và bên thứ ba trong việc thực hiện quyền hưởng dụng.

Thứ tư, Luận án cũng phân tích làm rõ các căn cứ xác lập quyền hưởng dụng theo luật, theo thỏa thuận và theo di chúc. Thông qua việc nghiên cứu, đối chiếu, so sánh với pháp luật nước ngoài và đặt trong bối cảnh thực trạng pháp luật, thực trạng xã hội Việt Nam để đưa ra những hướng hoàn thiện nhằm đưa quyền hưởng dụng phát triển ở Việt Nam.

Thứ năm, Luận án cũng đã cho ra những nghiên cứu, phân tích, đánh giá về hiệu lực của quyền hưởng dụng bao gồm: (i) Thời điểm phát sinh quyền của bên hưởng dụng đối với tài sản; (ii) Hiệu lực đối kháng với người thứ ba của quyền hưởng dụng; và (iii) Thời hạn của quyền hưởng dụng. Về nội dung này, Luận án đã so sánh, đối chiếu với các chế định quyền đối với tài sản (vật quyền) có tính chất tương tự như quyền sở hữu, vật quyền bảo đảm trong pháp luật Việt Nam và so sánh với pháp luật một số nước như Pháp, Đức, Trung Quốc... để đưa ra những nghiên cứu, kiến nghị về hiệu lực của quyền hưởng dụng nhằm đưa quyền hưởng dụng phát triển.

Thứ sáu, Luận án đã nghiên cứu về việc thực hiện quyền hưởng dụng trong mối quan hệ giữa người hưởng dụng và chủ sở hữu tài sản trong năm trường hợp sau: (i) Mối quan hệ giữa người hưởng dụng và chủ sở hữu trong việc sửa chữa tài sản trong thời hạn hưởng dụng; (ii) Mối quan hệ giữa người hưởng dụng và chủ sở hữu trong việc chiếm hữu, sử dụng và định đoạt tài sản; (iii) Quyền từ bỏ, không thực hiện quyền hưởng dụng của người hưởng dụng và quyền yêu cầu Tòa án truất quyền hưởng dụng của chủ sở hữu tài sản; (iv) Mối quan hệ giữ người hưởng dụng và chủ sở hữu trong việc thực hiện nghĩa vụ

tài chính đối với tài sản hưởng dụng; và (v) Trách nhiệm hoàn trả tài sản khi chấm dứt quyền hưởng dụng.

Thứ bảy, Luận án đã nghiên cứu về việc thực hiện quyền hưởng dụng trong mối quan hệ với người thứ ba trong hợp đồng và ngoài hợp đồng. Đối với mối quan hệ phát sinh theo hợp đồng Luận án đã nghiên cứu mối quan hệ giữa người hưởng dụng, chủ sở hữu và người thứ ba trong việc: (i) Cho phép người khác khai thác, sử dụng, thu hoa lợi, lợi tức từ đối tượng của quyền hưởng dụng; (ii) Cho thuê quyền hưởng dụng đối với tài sản; và (iii) Giao dịch bảo đảm liên quan đến quyền hưởng dụng. Đối với mối quan hệ ngoài hợp đồng Luận án cũng đã nghiên cứu mối quan hệ giữa người hưởng dụng, chủ sở hữu và người thứ ba trong mối quan hệ phát sinh ngoài hợp đồng gồm: (i) *Trách nhiệm bồi thường khi tài sản hưởng dụng gây thiệt hại*; và (ii) *Trách nhiệm của người thứ ba gây thiệt hại với tài sản hưởng dụng*.

Với mục tiêu nghiên cứu nhằm đưa quyền hưởng dụng phát triển tại Việt Nam, Luận án đã tập trung chú trọng xem xét dưới nhiều góc độ: (i) Tính tương đồng trong hệ thống pháp luật Việt Nam; (ii) Sự phù hợp với truyền thống, văn hóa, lịch sử của Việt Nam; (iii) Thực trạng pháp luật và áp dụng pháp luật về quyền hưởng dụng; và (iv) So sánh với pháp luật nước ngoài. Từ đó Luận án đưa ra những giải pháp, kiến nghị hoàn thiện pháp luật về quyền hưởng dụng nhằm đưa quyền hưởng dụng phát triển tại Việt Nam.

Luận án “Quyền hưởng dụng theo pháp luật Việt Nam” được xây dựng đáp ứng yêu cầu về hoàn thiện lý luận, đòi hỏi từ thực tiễn và nhu cầu của xã hội. Trên cơ sở các nghiên cứu liên quan trong phạm vi trong và ngoài nước, nội dung Luận án tiếp tục nghiên cứu và phát triển các vấn đề về xác lập và thực hiện đối với quyền hưởng dụng với mục tiêu nhằm hoàn thiện pháp luật về quyền hưởng dụng, đồng nhất quy định về quyền hưởng dụng trong pháp luật Việt Nam và đưa quyền hưởng dụng phát triển một cách thực chất trong đời sống dân sự ở Việt Nam.

Tp.Hồ Chí Minh, ngày 23 tháng 10 năm 2023
NGHIÊN CỨU SINH

Nguyễn Nhật Thanh